

Mjölby kommun

mjolbykommun@mjolby.se

Rektorn vid Vifolkaskolan F-6

eva-lott.petersson@mjolby.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Vifolkaskolan F-6
i Mjölby kommun

Tillsyn i Vifolkaskolan F-6

Skolinspektionen genomför tillsyn i Mjölby kommun under 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Vifolkaskolan F-6 besöktes av Skolinspektionen den 26 och 27 februari samt den 13 mars 2014.

Fakta om skolenheten

Vifolkaskolan F-6 är belägen i tätorten Mantorp cirka 10 km öster om centrala Mjölby. Skolan omfattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1-6 samt fritidshem. Skolans rektor har varit anställd på skolan sedan höstterminen 2013. Rektorn är också rektor för ytterligare en grundskola i Mjölby kommun, Västra Hargs skola.

Skolan har totalt 199 elever, 26 i förskoleklass och 173 i grundskolan årskurs 1-6. Skolans personal är indelad i tre arbetslag, ett för förskoleklass samt årskurserna 1-3, ett för årskurserna 4-6 och ett för fritidshemmet.

Enligt skolans egen sammanställning över kunskapsresultaten för läsåret 2012/2013 når samtliga elever kunskapskraven för godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 3 i både naturorienterande och samhällsorienterande ämnen. I ämnet matematik når 87 procent av eleverna kunskapskraven för godtagbara kunskaper och i ämnet svenska når 77 procent av eleverna kunskapskraven för godtagbara kunskaper. I årskurs 6 är det enstaka elever som inte når lägst kunskapskraven för betyget E i ämnena samhällskunskap, biologi, fysik, historia, religionskunskap samt matematik. I ämnet engelska når 74 procent av eleverna lägst kunskapskraven för betyget E. Engelska är det ämne med lägst måluppfyllelse, detta år. I övriga ämnen når samtliga elever i årskurs 6 minst betyget E.

Skolans resultat år 2013 på de nationella ämnesproven i matematik och svenska för årskurs 3 ligger lägre än riket. Samma år nådde, med enstaka undantag, eleverna i årskurs 6 kravnivån på samtliga nationella ämnesprov.

Till skolenheten hör också ett fritidshem. Kommunens fritidshem inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskilt beslut.

Helhetsbedömning

Rektorn för Vifolkaskolan F-6 tar ett övergripande ansvar för att leda och samordna verksamheten. Rektorn ser till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete där utbildningens resultat följs upp, analyseras och bedöms i förhållande till de nationella målen. Rektorn har påbörjat ett utvecklingsarbete för att skolans samlade kunskapsresultat för alla ämnen och årskurser ska vara utgångspunkten för utvärderingar och för framtagande av åtgärder som kan leda till ökad måluppfyllelse.

En annan del av skolans arbete för att nå högre måluppfyllelse är att ge alla elever som riskerar att inte uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller uppvisar andra svårigheter i skolsituationen, det särskilda stöd de behöver och har rätt till. Tillsynen

visar emellertid att skolans rutiner kring det särskilda stödet är sådana att rektorn inte är involverad i den slutliga bedömningen av elevens behov av särskilt stöd. Detta leder till att det blir svårt för rektorn att fullt ut ta ansvar för att eleverna får det särskilda stöd de behöver och har rätt till.

Personal och elever arbetar på olika sätt för att eleverna ska vara trygga. Skolan har bland annat kompisstödare och ett trygghetsteam. Trygghetsteamet arbetar både förebyggande och när problem uppstår. Arbetet med att motverka kränkande behandling följs också upp årligen och utifrån kartläggning av skolans behov tas åtgärder fram som skolan arbetar med under det kommande året. Däremot tar det för lång tid för signaler om kränkande behandling att komma till både rektorns och huvudmannens kännedom. Det är viktigt att både rektorn och kommunen snabbt får reda på eventuella kränkningar så att de kan ta sin del av ansvar för att skyndsamt utreda omständigheter kring eventuella kränkningar.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mjölby kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 29 augusti 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Mjölby kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Utforma åtgärdsprogrammet som ett beslut där det framgår vem som är beslutsfattare.

Motivering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn eller den som fått en delegation av rektorn att fatta beslut om åtgärdsprogram. Beslut om åtgärdsprogram får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

I Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2013: 8) med kommentarer om arbete med åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd framgår att ett åtgärdsprogram ska dokumenteras och beslutas skriftligt. Beslutet ska ange vem det gäller, vilket lagrum beslutet grundar sig på och datum för när beslutet fattades. Vidare ska ett beslut om åtgärdsprogram undertecknas av rektorn eller den i skolpersonalen som har fått i uppdrag att fatta beslut om åtgärdsprogram. I det senare fallet är det bra om det framgår vilken befattning på skolan personen har.

Av tillsynen framgår att om det befaras att en elev inte kommer att nå kunskapskraven eller har andra svårigheter i skolsituationen utreds elevens behov av särskilt stöd. För de elever som är i behov av särskilt stöd utarbetas åtgärdsprogram.

Av intervju med rektorn framkommer att rektorn inte har överlåtit beslutanderätten om åtgärdsprogram. Av intervjuer framgår vidare att rektorn och personalen på Vifolkaskolan F-6 följer en rutin som innebär att rektorn efter en pedagogisk kartläggning fattar beslut om att ett åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte utarbetas. När rektorn beslutar om att ett åtgärdsprogram ska utarbetas görs detta med ett kryss i en ruta på blanketten för "Utredning om behov av särskilt stöd till elev". Under krysset signerar rektorn och skriver datum. Blanketten skickas hem till vårdnadshavarna. Enligt rektorn är det detta dokument som vårdnadshavarna kan överklaga. Efter utredning om behov av särskilt stöd och beslut om att utarbeta åtgärdsprogram, skriver elevens klasslärare i samarbete med speciallärare åtgärdsprogrammet. Åtgärdsprogrammet är inte utformat som ett beslut och det är inte heller undertecknat av beslutsfattaren.

Enligt Skolinspektionen är det beslut som rektorn fattar om att ett åtgärdsprogram ska utarbetas, inte det formella beslut om åtgärdsprogram som avses i bestämmelsen. Det är själva åtgärdsprogrammet som rektorn ska besluta om och som kan överklagas. Åtgärdsprogrammet ska skrivas under av rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till. Skolans nuvarande rutiner medför att rektorn inte är involverad i den slutliga bedömningen av elevens behov av särskilt stöd. Detta leder till att det blir svårt för rektorn att få överblick över och att kunna ta sitt ansvar för att eleverna får det särskilda stöd de behöver och har rätt till. Enligt Skolinspektionen kan skolans dokumentation och rutiner kring utarbetande av åtgärdsprogram även leda till att det blir otydligt för vårdnadshavarna att det är innehållet i åtgärdsprogrammen som kan överklagas.

Skolan använder mallar utarbetade av Mjölby kommun för dokumentation av utredningen, beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram, beslut om att avsluta åtgärdsprogram och för åtgärdsprogram. Besluten om att inte bevilja särskilt stöd utifrån utredning och att avsluta ett åtgärdsprogram fattas av rektorn. Dessa beslutsmallar innehåller på ett korrekt sätt information om datum, lagrum, beslutsfattare och hur beslutet kan överklagas.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolans arbete kring särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

28 kap. 16 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Mjölby kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Ge lärarna stöd i att bli förtrogna med regelverket som gäller för betygssättning.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Betyg ska sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i alla ämnen, utom språkval. (Enligt prop. 2013/14:148 framgår att bestämmelsen i 10 kap. 16 § skollagen kommer att få en ny lydelse från 1 juli 2014 där det tydligt framgår att ett terminsbetyg endast ska sättas i de ämnen eleven fått undervisning i den aktuella terminen.) Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Vidare framgår av skollagen att när betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygsättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Vid bedömningen ska elevens kunskaper i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 6. Av prop. 2009/10:165 framgår att rektorn ska se till att lärarna är väl förtrodda med det regelverk som gäller och i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2011: 149) med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen framgår att, i de årskurser där det inte finns några kunskapskrav ska bedömningen inriktas mot de delar av kunskapskraven som rör det som undervisningen har behandlat. Det betyder att vissa delar av kunskapskraven undantas från bedömning vid dessa tillfällen. Eftersom kunskapskraven anger vilken kunskapsnivå som krävs i slutet av årskurs 6 behöver man som lärare även göra en bedömning av vilken kunskapsnivå som det är rimligt att begära av eleven i tidigare årskurser i förhållande till vad kunskapskraven anger. Vidare framgår att inför terminsbetygen ska bedömningen ske på samma sätt som i de årskurser där betyg inte sätts.

Enligt Skolinspektionen ska elevens kunskaper prövas mot hela betygsskalan vid varje betygstillfälle. Det betyder att högsta betyg ska vara möjligt att få redan vid första terminsbetyget.

Av lärarintervjun framkommer att det finns en osäkerhet kring betygsättning av elevers kunskaper för höstterminen i årskurs 6. Till exempel så finns det olika uppfattning om hur bedömningen inför höstterminsbetygen ska göras mot kunskapskraven i årskurs 6. Det råder exempelvis delade meningar om alla kunskapskrav ska bedömas vid höstterminens betygsättning. Vidare framgår det av skolans betygskatalog att samtliga elever i årskurs 6 hösten 2013 fick betyget E i ämnena fysik, kemi och teknik.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolans betygsättning inte sker i enlighet med skollag och andra författningar. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 14 § skollagen

10 kap. 16–17 §§ skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Mjölby kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Signaler om kränkande behandling anmäls inte tillräckligt skyndsamt till rektor och huvudmannen.

Motivering

Enligt skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektor. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Skolinspektionen praxis innebär att ett förfarande med anmälningar till huvudmannen månadsvis eller ännu mer sällan innebär att det dröjer alltför lång tid innan huvudmannen får information och kan agera. Rektorns anmälningsskyldighet är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna och därför behöver anmälan till både rektor och huvudmannen ske skyndsamt.

Rutinerna på Vifolkaskolan F-6 är sådana att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, anmäler detta till Trygghetsteamet. En gång per månad anmäler Trygghetsteamet signaler om kränkningar till rektor. Rektor anmäler omgående de kränkningar som kommit till rektors kännedom till huvudmannen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns brister i arbetet för att motverka kränkande behandling. Det tar för lång tid innan rektor får reda på att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Mot bakgrund av att det i övrigt bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarig. Huvudmannen tilldelas därför en anmärkning. Huvudmannen förutsätts åtgärda bristen och någon redogörelse behöver inte lämnas till Skolinspektionen.

Författning

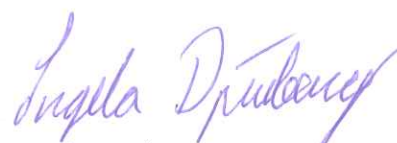
6 kap. 10 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Anette Bergstrand och Sofia Lindstrand samt undervisningsråd Anders Kennberg.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Ingela Djurberg
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.